

Sygn. akt IV U 269/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2013r.

Sąd Okręgowy w Elblągu Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Renata Żywicka

Protokolant: sekr.sądowy Jolanta Fiedorowicz

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2013r. w Elblągu

na rozprawie sprawy

z odwołania M. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E.

z dnia 26/01/2012 r. znak: (...)

z dnia 17/02/2012 r. znak: (...)

o zwrot nienależnie opłaconych składek i o składki

I. oddała oba odwołania,

II. wniosek ubezpieczonego zawarty w piśmie procesowym z dnia 17 sierpnia 2012 roku o obniżenie składki na ubezpieczenie zdrowotne w związku z posiadaniem umiarkowanym stopniem niepełnosprawności przekazuje do rozpoznania organowi rentowemu,

III. zasądza od wnioskodawcy na rzecz pozwanego kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów procesu – kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IV U 269/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 stycznia 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w E. odmówił ubezpieczonemu M. P. zwrotu nienależnie opłaconych składek za okres od 01/2011 do 04/2011 , 06/2011 do 11/2011 na poszczególne funduszach .

Decyzją z dnia 17 lutego 2012r. pozwany stwierdził ,że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie płatnika składek M. P. ,jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą , nie mającą ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy , dla której podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia , wynosi : 0.00 zł za okres od 12/2010 do 11/2011 na ubezpieczenie społeczne, 2.592,46 zł w miesiącu 12/2010 na ubezpieczenie zdrowotne , 2.704,31 zł za okres od 01/2011do 11/2011 na ubezpieczenie zdrowotne .

Wnioskodawca złożył odwołania od obu decyzji.Podniósł ,że po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Rejonowego w Elblągu w sprawie IV U 134/11 , przyznającego mu prawo do świadczenia rehabilitacyjnego za okres od 29.12.2010r. do

28.12.2011r. złożył korektę deklaracji ZUS DRA wraz z załącznikami i zwrócił się do pozwanego o zwrot nadpłaconych w tym okresie składek . Pozwany zwrócił się do niego z pismem o dokonanie kolejnych korekt z uwzględnieniem obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne. Ponieważ skarżący nie zgodził się z tym stanowiskiem i takich korekt nie złożył , pozwany wydał zaskarżone decyzje . Zdaniem, skarżącego nic nie stało na przeszkodzie aby zwrócić mu nadpłacone składki na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych oraz Fundusz Pracy .

Odnosząc się do drugiej decyzji pozwanego – z 17 lutego 2012r. , skarżący wskazał ,że jego zdaniem nie powinien płacić żadnych składek za sporny wobec przyznania mu prawa do świadczenia rehabilitacyjnego za ten sam okres.

W odpowiedzi na odwołania pozwany wniósł o ich oddalenie, wskazując ,że mimo wezwania ubezpieczony nie złożył korekt deklaracji ubezpieczeniowych z uwzględnieniem obowiązku zapłaty składek na ubezpieczenie zdrowotne. Dlatego też ,nie było możliwe rozliczenie konta płatnika i ustalenie salda .

Sąd ustalił i zważył , co następuje :

Wnioskodawca M. P. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą .W dniu 04 stycznia 2012r. ubezpieczony złożył pismo do pozwanego wnosząc o niezwłoczne rozliczenie jego konta , w związku prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Elblągu przyznającym mu prawo do świadczenia rehabilitacyjnego na okres 12 miesięcy poczynając od dnia 29 grudnia 2010.

/ bezsporne , nadto odpis wyroku S. R. w Elblągu z dnia 29 listopada 2011r. w sprawie IV U 134/11 /

Pismem z dnia 132 stycznia 2012r. pozwany , stwierdzając nieprawidłowości w deklaracjach rozliczeniowych, zobowiązał wnioskodawcę do złożenia korekt deklaracji rozliczeniowych ZUS DRA za miesiące 12/2010- 11/2010 z wykazaną tylko składką na ubezpieczenie zdrowotne .

Z powyższym nie zgodził się skarżący , oświadczając ,że jego zdaniem w spornym okresie nie podlegał ubezpieczeniu zdrowotnemu i wniósł o wydanie decyzji przez pozwanego ze wskazaniem podstawy prawnej .

Na rozprawie w dniu 14 sierpnia 2012r. wnioskodawca podniósł ,że jest osobą niepełnosprawną , na dowód czego złożył dwa orzeczenia o stopniu niepełnosprawności , z których wynikało ,że skarżący ,że od 01 stycznia 2011r. został zaliczony do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności , przy czym orzeczenie wydano na okres do 28.02.2014r. Dodatkowo w piśmie z dnia 17 sierpnia 2012r. wskazał ,że w związku z posiadanym przez niego orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności jest zwolniony z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne w oparciu o art. 82 pkt10 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych .

/dowód : pismo pozwanego k. 2 akt ubezpieczeniowych plik I , pismo wnioskodawcy k. 35 plik II a.u. , orzeczenia o stopniu niepełnosprawności – koperta k.32 a.s., pismo k. 31 a.s. /

Odwołania wnioskodawcy nie zasługiwały na uwzględnienie.

Zgodnie art. 6 ust.1pkt5 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. z 2009r, Dz.U. Nr 205 , poz. 1585 ze zm.) :

obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi .

W świetle art.24 ust.6a cyt. wyżej ustawy :

Nienależnie opłacone składki podlegają zaliczeniu przez Zakład z urzędu na poczet zaległych lub bieżących składek, a w razie ich braku - na poczet przyszłych składek, chyba że płatnik składek złoży wniosek o zwrot składek, z zastrzeżeniem ust. 6c, 8 i 8d.

Zgodnie zaś z art. 32 tej ustawy :

Do składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz na ubezpieczenie zdrowotne w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne.

Art. 46 ust.1 tej ustawy stanowi ,że :

1. Płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy.

2. Rozliczenie składek, o których mowa w ust. 1, oraz wypłaconych przez płatnika w tym samym miesiącu zasiłków oraz zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych podlegających rozliczeniu na poczet składek następuje w deklaracji rozliczeniowej według ustalonego wzoru. Nie podlegają rozliczeniu w deklaracji rozliczeniowej zasiłki wypłacone przez płatnika bezpodstawnie.

Art. 47a ust.1 powyższej ustawy stanowi ,że :

Z zastrzeżeniem ust. 1a-3, płatnicy składek są obowiązani przekazywać zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, o których mowa w art. 36 ust. 10, imienne raporty miesięczne, o których mowa w art. 41 ust. 3, deklaracje rozliczeniowe, o których mowa w art. 46 ust. 4, inne dokumenty niezbędne do prowadzenia kont płatników składek i kont ubezpieczonych oraz korekty tych dokumentów poprzez transmisję danych w formie dokumentu elektronicznego z oprogramowania, którego zgodność z wymaganiami określonymi przez Zakład na podstawie art. 13 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne została potwierdzona w sposób określony w art. 21 i 22 tej ustawy.

1a. Przepis ust. 1 stosuje się również do korekt zgłoszenia płatnika składek, z wyłączeniem przypadków określonych w art. 44 ust. 2.

Z kolei art. 66 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008r.NR 164, poz. 1027 ze zm.) stanowi ,że :

Obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby prowadzące działalność pozarolniczą lub osoby z nimi współpracujące , z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 9 % podstawy wymiaru składki, z zastrzeżeniem art. 82 i 242/ art. 79 ust.1 tej ustawy /

Zatem wbrew stanowisku wnioskodawcy posiadał on obowiązek opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne w świetle w/w przepisów . Dlatego też , decyzja pozwanego z dnia 17 lutego 2012r. ustalająca podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie płatnika składek M. P. ,jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą , nie mającej ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności na kwotę 2.592,46 zł w miesiącu 12/2010 na ubezpieczenie zdrowotne i kwotę 2.704,31 zł za okres od 01/2011do 11/2011 na ubezpieczenie zdrowotne jest prawidłowa .

Ponieważ wnioskodawca nie złożył stosownych korekt deklaracji rozliczeniowych z uwzględnieniem składek na ubezpieczenie zdrowotne za sporny okres nie było możliwe rozliczenie konta płatnika i ustalenie kwot nadpłaconych składek . Co za tym idzie również decyzja z dnia 26 stycznia 2012r. odmawiająca zwrotu nienależnie opłaconych składek za okres od 01/2011 do 04/2011 , 06/2011 do 11/2011 na poszczególne fundusze była prawidłowa .

Wskazać należy, że wnioskodawca w toku postępowania podnosił, że w związku z posiadanym orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności jest zwolniony z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne w oparciu o art. 82 pkt 10 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W świetle powyższego przepisu :

Składka na ubezpieczenie zdrowotne jest opłacana w wysokości nieprzekraczającej kwoty należnej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych, w przypadku gdy osoba zaliczona do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności uzyskuje przychód jedynie z tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c.

W pkt 9 art. 82 tej ustawy mówi się, że składka na ubezpieczenie zdrowotne nie jest opłacana przez osobę zaliczoną do umiarkowanego lub znacznego stopnia niepełnosprawności od tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, o którym mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c, w przypadku gdy osoba ta:

- 1) uzyskuje przychody z tego tytułu w wysokości nieprzekraczającej miesięcznie 50 % kwoty najniższej emerytury lub
- 2) opłaca podatek dochodowy w formie karty podatkowej.

Istnieje zatem możliwość zmniejszenia składki na ubezpieczenie społeczne lub zwolnienia z obowiązku jej płacenia w sytuacjach opisanych wyżej.

Trzeba jednak mieć na uwadze, że informację, iż wnioskodawca posiada umiarkowany stopień niepełnosprawności pozwany uzyskał dopiero w toku postępowania sądowego, a więc po wydaniu zaskarżonych decyzji.

W świetle obowiązującego orzecznictwa Sądu Najwyższego sąd ocenia legalność decyzji według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania/ patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2004 r. II UK 395/03 /.

Oczywiście nie wyłącza stosowania to stosowania art. 316 § 1 k.p.c. w postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, jeżeli po ujawnieniu nowych okoliczności jest możliwe przyznanie prawa do świadczenia, czy też zmiana decyzji podyktowana jest względami ekonomiki procesowej.

W niniejszej sprawie nie mamy do czynienia z taką sytuacją, albowiem bez uprzedniego rozpoznania wniosku ubezpieczonego o obniżenie składki na ubezpieczenia zdrowotne w związku z posiadanym stopniem niepełnosprawności nie jest możliwe wydanie wyroku zmieniającego decyzję ZUS. Mając powyższe na uwadze oraz wskazaną wyżej argumentację, Sąd na zasadzie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w pkt I wyroku.

Na zasadzie art. 477¹⁰ § 2 kpc nowe żądanie wnioskodawcy należało przekazać do rozpoznania organowi rentowemu.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. i § 11ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz.1349 ze zm.) (pkt II wyroku).

.